

slag hviler paa et bredt demokratisk Grundlag, og jeg vil haabe, at det maa samle om sig alle frisindede Medlemmer her i Salen samt Befolkningen ude i Landet. Med disse Ord skal jeg anbefale Forslaget til det høje Tings Velvilje.

Formanden (Sofus Høgsbro): Jeg giver derefter Ordet til Folketingsmanden for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (P. Holm), for at han kan forelægge det af ham med flere anmeldte Forslag til Lov om Forandring i og Forlængelse af Lov af 29de Marts 1887 om Laan til Ombygning af overbebyggede og usunde Bydele i Kjøbenhavn og Købstæderne og Opførelse af Arbejderboliger.

P. Holm: Det Forslag, som jeg her har den Ære at forelægge for det høje Ting paa Medforslagsstilleres og egne Vegne, angaar en gammel Sag. For 11 Aar siden indbragtes her i Tinget ved privat Initiativ af Folketingsmændene for Kjøbenhavns daværende 1ste Valgkreds (Trier), 5te Valgkreds (P. Holm), 7de Valgkreds (Hage) og 9de Valgkreds (Hørdum) et Forslag angaaende Laan til Kjøbenhavns Kommune, hvilket Laan skulde anvendes til Omregulering og Ombygning af usunde Bydele og Opførelse af sunde og gode Arbejderboliger. Da Forslaget indbragtes her, omfattede det kun Kjøbenhavns Kommune, og for at fremme det Formaal, som Lovforslaget tilsigtede, havde Forslagsstillerne stillet det saaledes, at Laanet skulde være rentefrit de første 3 Aar, da man var forberedt paa, at denne Tid vilde hengaa, forinden der kunde komme noget Udbytte af det Laan, som der her var Tale om. Desuden skulde det være uopsigeligt fra Statens Side. Man foresløg, at Laanebeløbet skulde naa en Størrelse af indtil 4 Mill. Kr., og at det skulde fordeles saaledes, at Halvdelen skulde anvendes til Ombygning og Omregulering af usunde Boliger, og Halvdelen til Opførelsen af sunde Arbejderboliger. Ved Behandlingen her i Rigsdagen undergik Lovforslaget forskellige Forandringer, efter Forslagsstillernes Mening ikke til dets Fordel. Disse Forandringer foretoges hovedsagelig af det høje Landsting, og det vedtoges endelig i Rigsdagen i den Skikkelse, hvori det findes i Lovtidende for 1887 Pagina 141. I denne Skikkelse udvidedes det til at omfatte ikke alene Kjøbenhavns Kommune, men ogsaa alle Kjøbstadkommuner her i Landet, og Uopsigeligheeden fra Staten faldt bort, ligesom ogsaa Rentefriheden i de første 3 Aar faldt

bort, saaledes at der straks skulde svares en Rente og Amortisationsudgift af Laanet af tilsammen 4 pCt., hvoraf de 3 pCt. skulde være Rente og den ene pCt. Amortisation. Endelig deltes Lovforslaget i den Skikkelse, hvori det blev vedtaget i Landstinget, i to Afsnit, idet Tidsfristen for Forlangendet om Laanet til Omregulering og Ombygning udløb i Aaret 1889. Fra dette Tidspunkt er altsaa denne Del af Lovforslaget i Virkeligheden bortfaldet, hvorimod den Del af Lovforslaget, som angik Opførelsen af sunde og gode Arbejderboliger først udløber i 1897, altsaa nu i Aar. Det, som Forslagsstillerne altsaa tilsigte ved Indbringelse af dette Forslag, er en Forlængelse af den Del af Loven, som falder bort i indeværende Samling, ligesom ogsaa at faa den Del, som faldt bort i 1889, til at træde i Kraft igen. Vi have derfor ikke kunnet bruge den simple Form, som ellers ofte benyttes, naar man ønskede Love forlængede, nemlig kun at indbringe Forslag om, at Loven af 29de Marts 1887 skulde forlænges. Dette kunde ikke ske allerede af den Grund, at en Del af Lovforslaget er traadt ud af Kraft. Vi vedtog dernæst i forrige Samling en ny Ekspropriationslov for Kjøbenhavn og Frederiksberg, og det var derfor nødvendigt i Lovforslaget at henvise til og tage Hensyn til denne ny Lov, hvad Forslagsstillerne ogsaa have gjort. Desuden er der jo heller ikke Tvivl om, at Trangen til Omregulering og Ombygning af usunde Bydele baade i Kjøbenhavn og Købstæder sikkert er steget i betydelig Grad i de ti Aar, der siden ere forløbne. Forslagsstillerne mene derfor, at det kunde være rigtigt, at Laanebeløbet blev forhøjet, ligesom vi ogsaa føle os overbeviste om — det er der jo mangfoldige Beviser paa — at Lysten til at drage Omsorg for Arbejderne ogsaa paa dette Omraade, hvor der er Tale om sunde og gode Boliger, er i rivende Tiltagen i vort Folk. Jeg haaber altsaa, man vil være med til at behandle denne Lov, da vi have set saa mange store og gode Beviser paa Omsorgen for Arbejderne og hørt saa mange smukke Ord derom. Her vil man kunne vise, at man ogsaa er tilbøjelig til at yde noget af den fyldte Statskasse til Opførelse af saadanne Boliger, og derfor foreslaa Forslagsstillerne, at der bevilges 3 Millioner Kroner til dette Formaal. Forslagsstillerne kunde selvfølgelig meget ønske, at de Kommuner og Foreninger, der ønske at faa disse Laan, kunde paa samme Maade, som vi i 1887 foresløg, faa Laanet rentefrit de første tre Aar, fordi der sikkert